

Międzynarodowa Wspólnota Ekumeniczna - prezentacja

Międzynarodowa Wspólnota Ekumeniczna - Krótki rys historyczny

Międzynarodowa Wspólnota Ekumeniczna powstała w 1967 roku, a więc dwa lata po zakończeniu Soboru Watykańskiego II¹. Jej założycielami byli członkowie działającej od 1951 roku organizacji pod nazwą Międzynarodowa Liga Apostolskiej Wiary i Ustroju (*International League for Apostolic Faith and Order, ILAFO*), którzy uznali, że w świetle nowego porządku określonego przez Sobór, konieczne jest uformowanie organizacji, w której intensywniejsze byłyby relacje ekumeniczne. Na konferencji we Fryburgu do działających w ILAFO chrześcijan reprezentujących anglikanizm, luteranizm i starokatolicyzm dołączyli katolicy, prawosławni i chrześcijanie reformowani (kalwini), pochodzący z różnych krajów europejskich, od Wielkiej Brytanii po Jugosławię. W ten sposób powstała nowa organizacja ekumeniczna, obejmująca swym zasięgiem najważniejsze wyznania chrześcijańskie w Europie. Aktem założycielskim stała się Deklaracja Fryburska (*Fribourg Statement*), która określiła istotę organizacji słowami „modlitwą, studiami i działaniem, Międzynarodowa Wspólnota Ekumeniczna stara się służyć ruchowi dążącemu do widzialnej jedności Kościoła, według woli wyrażonej przez Jezusa Chrystusa i środkami, których On chce”². I dalej deklaracja stwierdza, że: „IEF uznaje znaczenie tak dążenia do porozumienia w teologicznej prawdzie jak i w praktycznych problemach ludu Bożego w grzesznym i podzielonym świecie. Szuka ekumenicznego uzgodnienia między świeckimi i duchownymi i stwierdza, że wspólna modlitwa i liturgia są idealnymi środkami, aby osiągnąć zjednoczenie z Bogiem i z naszymi chrześcijańskimi towarzyszami i towarzyszami. Dopóki trwają podziały, członkowie IEF będą respektować porządki poszczególnych kościołów”³.

Od samego początku na specyfikę organizacji wpływ miały wybitne osobowości założycieli: Michaela Bruce'a, który już w rok później zmarł na atak serca, Thomasa Corbishley'a (oba określane są jako duchowi ojcowie IEF), Flory Glendon Hill, Elwyin Brown czy Erica Hayman'a. Były to osoby, które już od dawna uczestniczyły na różny sposób w ruchu ekumenicznym, wnosząc w ten sposób cenne doświadczenia spotkań z chrześcijanami różnych wyznań i kontynentów. Ewangelizacyjna działalność Bruce'a na innych kontynentach, zwłaszcza w Chinach, dostarczała ponadto szerokiej, globalnej perspektywy w określaniu celów i natury organizacji⁴, a jego diagnozy wciąż jeszcze zaskakują przenikliwością. W swym wystąpieniu we Fryburgu stwierdził: „Chrześcijanie poszukiwali jedności, aby być skuteczniejszymi. W zmieniającym się świecie, z wzrastającą urbanizacją i sekularyzacją, potrzeba ta jest oczywista i paląca... Nie wystarcza, aby chrześcijanie zjednoczyli się w jednym miejscu. Katolickość to istota i musi spoczywać na tym, co uniwersalne, co jest dla wszystkich ludzi. Katolickość Kościoła musi być tym samym rodzajem uniwersalności, co matematyczne twierdzenie, że dwa plus dwa to cztery...”⁵.

Pierwsze spotkania IEF odbyły się w 1968 roku w Gwatt (Szwajcaria), w Bredzie (Holandia), w Salamance (Hiszpania) oraz w 1972 roku w Altenbergu (Niemcy). Spotkania te

1. 1 Zob. P. Kantyka, *Międzynarodowa Wspólnota Ekumeniczna – International Ecumenical Fellowship*, „Roczniki Teologiczne” KUL 53-54:2006-2007 z. 7, s. 297-301.

2 „By prayer, study and action, the International Ecumenical Fellowship (IEF) seeks to serve the movement towards the visible unity of the Church according to the expressed will of Jesus Christ by the means He wills”, Zob: *Fribourg Statement of the International Ecumenical Fellowship*, Unitas 1968/1, 95-98. Cyt. Za: E. Hayman, W. E. Clout, *Birth of IEF: The 1967 Fribourg Conference on Catholicity*, w: K. Davson, S. Nagypál, *Living Today the Church of Tomorrow. Forty Years of the International Ecumenical Fellowship*, (International Ecumenical Fellowship 2009), 29.

3 Ibid.

4 D. Bangerter, *Fribourg, Bruce and Corbishley, Memories on the Early Years of IEF*, w: Davson, Nagypál, *Living the Church*, ibid. 39.

5 Hayman, Clout, ibid., 30-31.

określiły schemat, na którym oparły się następne spotkania członków IEF, nazywane od tej pory kongresami. Kongresy stały się w istocie centrum życia IEF, czasem spotkań i wspólnej modlitwy. Głównym punktem każdego dnia kongresowego stała się liturgia, celebrowana każdorazowo przez przedstawicieli poszczególnych wyznań.

W 1974 roku ukonstytuowała się obowiązująca do dziś zasada strukturalna IEF, opierająca się o regiony krajowe, funkcjonujące na zasadach prawnych obowiązujących w poszczególnych państwach. Pierwszymi, założycielskimi były regiony brytyjski, holenderski, hiszpański, niemiecki i amerykański, później, w miarę rozwoju organizacji, dołączyły regiony francuski i belgijski. W wyniku trudności praktycznych, głównie komunikacyjnych, relacje między regionem amerykańskim a europejskimi musiały osłabnąć. Regiony powstawały po organizacji w danym kraju kongresu, choć nie udało się to w przypadku Jugosławii i Włoch, gdzie spotkania w chorwackiej Vodice i w Asyżu, mimo wysiłków organizatorów, nie doprowadziły do ukształtowania się oddziałów krajowych.

Zasada regionalna była wynikiem doświadczeń pierwszych spotkań, zwłaszcza spotkania w Altenbergu, w którym w dużej liczbie wzięli udział prawosławni. Dla liderów organizacji stało się jasne, że członkom IEF z poszczególnych krajów trzeba umożliwić spotykanie się częściej niż raz w roku, kiedy odbywa się kongres. Zdecydowały o tym intensywne relacje uczestników kongresów, pełne przyjaźni i poczucia łączności w wierze. Z drugiej strony, w spotkaniach w obrębie regionu krajowego nie było problemu bariery językowej. Poszczególne regiony zaczęły więc organizować kongresy lokalne, odbywające się w zależności od wielkości kraju, kilkakrotnie w ciągu roku. Zaczęła się również formować tradycja tzw. minikongresów, a więc spotkań dwu lub więcej regionów krajowych. W celu usprawnienia funkcjonowania organizacji, każdy region wybierał swe władze lokalne: prezydenta, wiceprezydenta, skarbnika i sekretarza. Ponadto, raz w roku odbywały się spotkania Zgromadzenia Ogólnego IEF, ciała tworzonego przez delegatów poszczególnych regionów (najczęściej prezydentów i wiceprezydentów) oraz przez tzw. Komitet Centralny, a więc władze ogólne całej organizacji.

Ten krótki przegląd struktury IEF pokazuje, jak intensywność ruchu ekumenicznego i relacji w nim się tworzących wymuszały różnorodne formy instytucjonalizowania. Coroczne spotkania podczas kongresów w różnych miejscach w Europie, kontrakty wewnątrzregionalne, wydawanie biuletynów, wszystkie te czynniki budowały ekumeniczną wspólnotę nastawioną na działanie w kierunku jedności. Wyrażane czasami obawy, czy kongresy nie są okazją do uprawiania jedynie taniej „ekumenicznej turystyki” nie znajdowały potwierdzenia, praktycznie zawsze bowiem organizatorzy potrafili znaleźć właściwą równowagę pomiędzy głównym celem kongresu, jakim było modlitewno-liturgiczne spotkanie z wykorzystaniem atrakcji, jakich dostarczały miejsca jego organizacji⁶. Jak zauważa Richard Hill, długoletni przewodniczący regionu brytyjskiego, życie organizacji ożywiane również było przez „małe ekumeniczne osiągnięcia”, jak uczestnictwo młodzieży zgrupowanej wokół ojca Yves'a Marion'a, ubogacającej liturgiczne spotkania piękną muzyką. Uczestnicy spotkań odkrywali bogactwo liturgicznego zakorzenienia w kulturach poszczególnych krajów, poszukiwali ekumenicznych inspiracji w duchowości wielkich świadków chrześcijaństwa. W ten sposób spotkania kongresowe dotykały również różnych środków wyrazu ducha chrześcijańskiego stworzonych przez życie i dzieło takich patronów jak św. Teresa z Ávila, św. Jan od Krzyża, św. Bonifacy, Tomasz Becket, Juliana z Norwich czy Jan Sebastian Bach.

Z czasem jednak, zgodnie zresztą z zasadą funkcjonowania ruchu społecznego, impet IEF zaczął hamować, czego dowodem stało się na przykład słabnięcie i w końcu obumarcie regionu holenderskiego. Nowym impulsem stało się przyjęcie do niego nowych regionów stworzonych w krajach postkomunistycznych. Doświadczenia chrześcijan żyjących do tej pory w ustroju politycznym określanym na bazie materializmu ateistycznego wniosło zupełnie nową jakość i nowe spojrzenie na wiele problemów ekumenicznych. Relacje z krajami dawnego bloku wschodniego

6 R. Hill, *Heute die Kirche von morgen leben. 40 Jahre Internationale Ökumenische Gemeinschaft (IEF)*, „Deutsche Region der Internationalen Ökumenischen Gemeinschaft. Rundbrief”, Köln 5(2010), 39.

nawiązywane były poprzez osobiste kontakty członków IEF, jak o. Frank Christopher Lowe CR, który pod koniec lat siedemdziesiątych zaczął jeździć do Polski i innych państw komunistycznych. W miarę jak system polityczny zaczął się łamać, pod koniec lat osiemdziesiątych powstały grupy ekumeniczne w Polsce i w Czechosłowacji, później zaś w we Wschodnich Niemczech. Grupy te stały się podstawą do zorganizowania w pierwszych latach dziewięćdziesiątych pięciu nowych regionów: polskiego, czeskiego, słowackiego, oraz później węgierskiego i rumuńskiego. Nowe regiony ożywiły ekumenicznie te popadające w apatie stare, wywodzące się z Zachodniej Europy. Richard Hill, w swym zwięzłym opracowaniu historii IEF przyznaje, że podczas podróży do krajów, gdzie powstawały nowe regiony, doznawał często uczucia wstydu, kiedy w zderzeniu z gorliwością i świeżym chrześcijaństwem, które wybuchło w postkomunistycznych krajach, uzmysławiał sobie tę apatię „starej” Europy⁷.

Dziś wciąż poszukuje się nowych impulsów. Wielkie znaczenie ma zaznaczająca się wciąż coraz silniej obecność powstałego kilka lat temu afrykańskiego oddziału IEF (*African Chapter*). Przedstawiciele Afryki, obecni od czterech lat na kongresach, przekazują nową gorliwość, wynikającą z niezachwianej wiary, ale i zwracają uwagę na trudne relacje międzychrześcijańskie w Afryce, w kontekście których ekumenizm jest *conditio sine qua non*, aby czynić możliwym misyjność Kościoła. Takie doświadczenia, tak różne od sytej i apatycznej Europy, ukazują globalny aspekt ekumenizmu i na nowo uzmysławiają uniwersalność chrześcijaństwa.

7 Ibid., 42.